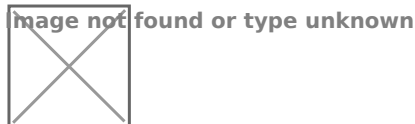

Cuvântul Patriarhului României la Simpozionul „Pastorația persoanelor vârstnice - realitate și responsabilitate”

Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a participat marți la deschiderea Simpozionului Internațional de Teologie „Pastorația persoanelor vârstnice - realitate și responsabilitate” desfășurat la Palatul Patriarhiei în perioada 9 - 12 octombrie.

Preafericirea Sa a rostit un cuvânt intitulat „Misiunea Bisericii pentru persoanele vârstnice - slujire jertfelnică a semenilor” în care a spus că „ne preocupă, în mod deosebit, starea de abandon social și dezinteresul față de bătrâni (părinți și bunici), pe care le constatăm, adesea, în societatea de astăzi”.

Redăm textul integral:

Misiunea Bisericii pentru persoanele vârstnice - slujire jertfelnică a semenilor
Simpozionul Internațional de Teologie Pastorația persoanelor vârstnice - realitate și responsabilitate, organizat de Patriarhia Română, prin Sectorul Teologic-Educațional, în cooperare cu Facultatea de Teologie Ortodoxă Justinian Patriarhul a Universității din București, cu sprijinul Secretariatului de Stat pentru Culte, reprezintă un eveniment semnificativ în cadrul manifestărilor prilejuite de Anul omagial al pastorației persoanelor vârstnice.

Acest simpozion se desfășoară în perioada 9-12 octombrie 2023, la Palatul Patriarhiei din București și reunește reprezentanți ai instituțiilor de stat, ierarhi, preoți, profesori și specialiști din țară și din străinătate.

Lucrările simpozionului sunt structurate în patru secțiuni:

1. Forme ale cinstirii persoanelor vârstnice în Sfânta Scriptură;
2. Repere privind pastorația persoanelor vârstnice în Tradiția Bisericii;
3. Persoanele vârstnice în parohii și în mănăstiri azi;
4. Realități și provocări actuale privind situația persoanelor vârstnice în societatea actuală.

Grija pentru bătrâni, pentru copii și pentru săraci arată gradul de civilizație și profunzimea trăirii creștine a unui popor. Din acest punct de vedere, ne preocupă, în mod deosebit, starea de abandon social și dezinteresul față de bătrâni (părinți și bunici), pe care le constatăm, adesea, în societatea de astăzi.

Comunitatea umană tradițională s-a preocupat dintotdeauna de persoanele vârstnice, considerându-le pe acestea nu o povară, ci un izvor de binecuvântare și înțelepciune, dar și de iubire milostivă, prin participarea lor la educația copiilor și a tinerilor.

Sfânta Scriptură ne vorbește despre respectul pe care societatea trebuie să îl poarte bătrânilor. În Vechiul Testament, bătrânii sunt văzuți ca păstrători ai tradiției, ei reprezentând garanția credinței poporului Israel, Dumnezeu arătându-Se pe Sine ca „Domnul Dumnezeuul părinților” (Ieșire 3, 15). Respectul pentru bătrâni a fost transformat într-o poruncă: „Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta” (Ieșire 20, 12) sau: „Înainte celui cărunt să te ridici, să cinstești fața bătrânului și să te temi de Domnul Dumnezeuul tău. Eu sunt Domnul Dumnezeuul vos-tru” (Leviticul 19, 32). Cel care nu-și respecta părinții vârstnici era văzut ca un blasfemiator: „Ca un hulitor este cel care părăsește pe tată și blestemat de Domnul este cel care mânia pe mama sa” (Ecclesiasticul 3, 16).

Noul Testament ne arată lămurit că înțelepciunea celor vârstnici ține de apropierea lor de Dumnezeu prin rugăciune și de viața virtuoaasă pe care aceștia o trăiesc. Astfel, Dreptul Simeon nu era doar un om învățat, ci și un permanent rugător, luminat de Duhul Sfânt pentru a-L recunoaște pe Mesia în Pruncul Iisus: „Omul acesta era drept și temător de Dumnezeu, așteptând mângâierea lui Israel, și Duhul Sfânt era asupra lui” (Luca 2, 25). Dreptul Simeon îl poartă în brațele sale pe Cuvântul lui Dumnezeu înomenit și îl prezintă ca fiind „Lumină spre descoperire neamurilor și slavă poporului Tău Israel” (Luca 2, 32). Așadar, înțelegem de ce Dreptul Simeon devine model și ocrotitor al persoanelor vârstnice: era învățat, drept, temător de Dumnezeu, răbdător, plin de credință și nădejde. Slăbiciunea trupească a bătrâneții este acoperită de tăria înțelepciunii, de bogăția cunoașterii, de frumusețea blândeții și a bunătății.

În acest sens, Sfântul Ioan Gură de Aur spune: „Slăbiciunea trupului nu vatămă cu nimic tăria credinței. Podoabă a Bisericii e căruntețea gârbovă, unită cu credința întraripată. De ea se bucură în mod deosebit Biserica”[1]. Bătrânețea trebuie înțeleasă și ca fiind vârsta la care ne apropiem de sfârșitul călătoriei pământești, când Domnul Iisus Hristos ne conduce la casa Tatălui ceresc (cf. Ioan 14, 2).

Din nefericire, astăzi, sunt foarte mulți bătrâni care trăiesc în multă însingurare, în izolare de comunitate. Simțindu-se inutili acesteia și traumatizați de propria îmbătrânire, ajung chiar la deznădejde.

De aceea, Biserica este chemată să-și consolideze programul pastoral cu privire la persoanele vârstnice, să implementeze metode misionare actuale, apropiindu-se mai mult de nevoile și așteptările bătrânilor. Concomitent, trebuie continuată creșterea și educarea adolescenților, în vederea protejării persoanelor vârstnice, pentru a nu le abandona în centre de asistență, deoarece tinerii și persoanele în vârstă au nevoie unii de ceilalți: bătrânii au nevoie de o consolare și de un cuvânt de încurajare, iar tinerii au nevoie de înțelepciunea, răbdarea și puterea de rugăciune a bătrânilor.

Vârstnicii, prin maturitatea lor duhovnicească, pot ajuta mult la păstrarea valorilor creștine în cultura noastră, pentru armonia societății și a familiei. Prin urmare, Biserica va ajuta în continuare persoanele vârstnice să depășească lipsa de încredere, tristețea și izolarea, care îi împiedică pe bătrâni să participe activ la viața comunității.

Desigur, pe lângă pastorația bătrânilor, Biserica Ortodoxă Română face deja eforturi importante pentru ajutorarea vârstnicilor, prin diverse centre sociale, acțiuni și programe filantropice. De pildă, în București, în cadrul Centrului de Îngrijiri Paliative Sfântul Nectarie, anual, peste 500 de bolnavi și vârstnici primesc găzduire și îngrijire de specialitate.

Suntem încredințați că această lucrare misionară a Bisericii va spori în toată țara, prin acțiuni multiple de ajutorare a persoanelor vârstnice. În prezent, la nivelul Patriarhiei Române funcționează 21 de centre de zi, 54 de așezăminte rezidențiale și 52 de servicii de îngrijire la domiciliu, toate destinate persoanelor vârstnice. Pe lângă aceste instituții special dedicate vârstnicilor, există și 61 birouri de asistență socială, 120 de cantine sociale și masă la domiciliu care au ca beneficiari majoritari persoanele vârstnice.

Astfel, Biserica noastră sprijină zi de zi peste 66.000 de persoane vârstnice: bătrâni singuri, nedeplasabili, abandonați de familie și care prezintă grave probleme de sănătate. În contextul acestui An omagial, în ziua de 11 aprilie 2023, a fost semnat un Protocol de colaborare în domeniul incluziunii și asistenței sociale între Patriarhia Română și Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, cu scopul intensificării cooperării în domeniul social, atât în ceea ce privește îngrijirea de lungă durată, cât și celelalte programe și proiecte sociale care vizează toate categoriile sociale

dezavantajate.

Zilnic, prin cele peste 13.000 de parohii din mediul rural și urban, unde slujesc peste 14.000 de preoți, se oferă vârstnicilor vulnerabili din comunități sprijin sufletesc și sprijin material, constând în pachete cu hrană, lemne, plata facturilor, transport la spital sau cabinete medicale, achiziționarea de medicamente.

Organizații caritabile din Federația Filantropia oferă servicii licențiate în sistem rezidențial, în centre de zi și la domiciliu, unui număr zilnic de peste 1.000 de seniori. Sute de specialiști ai acestor instituții sociale din cadrul Bisericii Ortodoxe Române, furnizori acreditați de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, oferă suport specializat vârstnicilor prin servicii licențiate, respectând legislația națională în vigoare: Legea 292/2011 (Legea Asistenței sociale), Legea asistenței persoanei vârstnice (Legea 17/2000) și Ordinul Ministerului Muncii și Justiției Sociale nr.29/2019, privind respectarea standardelor minime de calitate pentru furnizarea serviciilor dedicate persoanei vârstnice.

Între campaniile cele mai importante la nivel național, amintim: campania „Sănătate pentru sate”, prin care medici creștini ortodocși se deplasează în zonele rurale și oferă consultații gratuite mai ales persoanelor vârstnice, având în acest moment peste 12.000 de beneficiari; campania „Donează sânge, salvează o viață!” în cei 10 ani de la inițiere a înregistrat ca rezultat recoltarea a peste 23.000 de litri de sânge, cu ajutorul voluntarilor Paraclisului Catedralei Naționale și, nu în ultimul rând, programul de telemedicină (screening și diagnosticare) implementat de mai multe organizații din Federația Filantropia, prin care se asigură servicii de medicină pacienților preponderent vârstnici, care nu au posibilitatea fizică sau capacitatea financiară de a accede la consultații de specialitate.

Totodată, apreciem în mod deosebit activitățile de voluntariat organizate de tinerii ortodocși în folosul persoanelor vârstnice, care nu mai au pe nimeni, prin susținerea unor acțiuni umanitare, precum: asigurarea cumpărăturilor de strictă necesitate, sprijin material și emoțional, consiliere psihologică și alte servicii de îngrijiri la domiciliu, aducând prin toate acestea alinare, încurajare și speranță.

Felicităm pe organizatori și binecuvântăm pe toți participanții la Simpozionul Internațional de Teologie Pastorația persoanelor vârstnice – realitate și responsabilitate, cu speranța că acest eveniment academic va contribui la bucuria pe care o oferă întâlnirea cu iubirea lui Hristos, atât în rugăciune, cât și în acțiune, în conlucrare pentru a manifesta prețuire și recunoștință față de părinții și bunicii noștri.

† DANIEL

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

[1] Sfântul Ioan Gură de Aur, în vol. Predici la sărbători împărătești și cuvântări de laudă la sfinți, trad. din limba greacă și note de Pr. Prof. Dumitru Fecioru, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2002, p. 559.

Foto credit: Basilica.ro / Mircea Florescu

basilica.ro